

Банківський Аналітик

Кого пограбують наступним?

Все актуальнішим стає питання: як вберегтися від шахрайських рук, коли дедалі частіше грабують банкомати? Для прикладу, лише у 2012 році відбулося 24 пограбування банкоматів на суму понад 11 млн. грн., що значно перевищує показник 2010 року – 265 тис. грн. За 5 перших місяців 2013 року було здійснено вже 12 злочинів такого роду, шкода від яких становила 2 млн. грн.

Отож, що служить такій неприємній тенденції в умовах широкого розвитку технологій? Серед причин збільшення кількості крадіжок банкоматів перше місце займає саме небажання керівників банків витратити кошти на ефективну систему захисту, адже в основному фінансові установи купують апарати з нульовим ступенем захисту. Це в свою чергу означає, що грабіжникові, в середньому, для скоєння такого виду злочину необхідно лише 2-3 хвилини, щоб зрізати задню панель і забрати гроші. Тому щодо способів грабування банкоматів найбільш поширеним є їх фізичний злом за допомогою металевих предметів.

В загальному розрізняють такі види шахрайств з банкоматом:

- ◆ **СКІМІНГ** (для отримання потрібних реквізитів платіжної карти використовуються спеціальні зчитувальні пристрої (скімери, накладки на клавіатуру, відеокамери) з метою подальшого виготовлення та несанкціонованого використання копії/дубліката платіжної карти);
- ◆ **ТРАПІНГ** (один з найпростіших, з точки зору операційних витрат, способів роздобути платіжну картку з PIN-кодом. Все, що потрібно - це виготовлена з фотоплівки кишенька, так звана «ліванська петля», яку можна непомітно помістити в картридер (картоприймач) банкомату);
- ◆ **ФАНТОМ** (шахраями виставляється, по суті, муляж апарату, обладнаного скімінговими пристроями);
- ◆ **ШАТТЕР** (шахраї можуть блокувати повернення не тільки карти в картоприймачі банкомату, а й самих грошей.);
- ◆ **ШИМІНГ** (це використання пристрою, що зчитує, повністю погруженого в щілину картоприймача).

Начальник відділу департаменту державної служби охорони Міністерства внутрішніх справ Світлана Павловська повідомляє, що приблизно 80% всіх банкоматів у країні функціонують без охорони і тому стають легкою здобиччю для злочинців. Окрім того, що самі банкомати не охороняють, у їхніх механізмах часто відсутні навіть захисні системи. Звісно, що в таких умовах необхідна інша ступінь захисту, яку, на жаль, купують мало банків. Світлана Павловська вважає більш ефективним застосування хімічного захисту, коли при певній комбінації дій грабіжника вибухає пакет з фарбою - і гроші, і сам зловмисник виявляються пофарбованими в червоний або інший колір. Також уникненню подібних ситуацій могло б посприяти зменшення кількості закладених грошей у банкомати, або ж обладнання банкоматів засобами охоронно-тривожної сигналізації та ін.

Важливою причиною є і легковажність людей, які нехтують елементарними правилами безпеки при роботі з банкоматом, а саме:

- ◆ запам'ятати зовнішній вигляд банкомату, в якому ви звикли знімати гроші;
- ◆ не розголошувати свій PIN-код;
- ◆ завжди мати під рукою номер телефону для екстреного зв'язку з банком, який випустив вашу карту;
- ◆ PIN-код ваш «тримати в голові», а не на папері;
- ◆ завжди зберігати виписки за підсумками операції, які видає вам банкомат.

Отож, для того, щоб зменшити ступінь шахрайства, банки зі своєї сторони повинні подбати про захист своїх банкоматів, а людям слід бути уважнішими при знятті коштів.

Лілія Крученик

Інтернет сайт кафедри банківської справи:
<http://www.bs.tneu.edu.ua>

Інтернет сайт наукового гуртка «Банківський аналітик»:

<http://www.analitik.tneu.edu.ua>

Електронна адреса наукового гуртка «Банківський аналітик»:

bankivsky_analitik@ukr.net

Відповіді на ребуси «БА» №5 (11)

КЛІРИНГ БАНКОМАТ
ГАРАНТІЯ
ПОТЕКА НОМІНАЛ

Редакційна колегія:

Головний редактор - Борис Марія
Комп'ютерна верстка - Сивик Олег
Відповідальна за випуск - Якименко Юлія

Редактори: Жигadlo Іванна, Загірська Марія, Коцюруба Наталя, Крученик Лілія, Міщанин Ольга, Палешник Тетяна, Шкатула Анастасія

Газета студентського наукового гуртка «Банківський аналітик» кафедри банківської справи Тернопільського національного економічного університету

Банківський Аналітик

№ 1(12), лютий 2014 рік

Грошові заощадження у 2014 році

Деякі аналітики підкреслюють, що 2014 рік – «Рік долара», тому рекомендують не затягувати і подбати про свої заощадження. На фоні зростання економіки США і скорочення обсягів доларових вливань, американська валюта, швидше за все, зміцнить свої позиції по відношенню до основних світових валют. А ось майбутнє євро поки не виступає у такому райдужному світлі.

В даний період перед Європейським Центральним Банком (ЄЦБ) постає необхідність розширити стимулюючі заходи, які пов'язані із збільшенням грошової маси. Це повинно дозволити відповідному регіону посилити темпи відновлення економіки і виграти в боротьбі за підвищення темпів інфляції, але в той час послабить позиції єдиної валюти. Втім, для тих, хто віддає перевагу ведмежій стратегії і ретельно розраховує ризики, євро цілком може стати хорошим джерелом заробітку.

А от тим, хто зберігає свої заощадження в євро, можна порекомендувати, принаймні, на найближчі півроку перейти на інший актив. Серед європейських валют гідною альтернативою євро може стати британський фунт. На відміну від єврозони в цілому, Великобританія зазнає підвищеного інфляційного тиску. Тому з боку банку Англії і мови не ведеться про здійснення будь-яких емісій. Так що фунт наступного року буде більш виграним від євро, у чому матиме і переваги.

Окремої уваги також заслуговує японська ієна. Більше 7 трлн. ієн щомісяця Банк Японії витрачає на купівлю державних облігацій. До тих пір, поки поточна політика центробанку буде продовжуватися, ієна продовжить слабшати проти всіх основних валют. Однак, тим, хто підживлює на ієні свої ведмежі настрої, рекомендуємо стати більш обережними. Чим далі, тим більш імовірним стає ризик крутого розвороту.

Серед менш волатильних валют проглядається чіткий тренд для доларової пари з Австралії та Нової Зеландії. Резервний Банк Австралії останнім часом сильно стурбований високою вартістю національної валюти і має намір знизити його обмінний курс. У свою чергу, Резервний Банк Нової Зеландії першим зі світових регуляторів підвищив свою базову процентну ставку. Так що в найближчій перспективі австралійський долар буде слабшати по відношенню до свого новозеландського побратима.

Таким чином, зростання економіки США забезпечить зміцнення та закріплення американського долара на світовому валютному ринку впродовж 2014 року.

Тетяна Палешник

Аналітичний огляд банківських установ за 2013 рік

Національний банк України у 2013 році зареєстрував 7 нових банків: «БАНК ЮНІСОН», «Держзембанк», «БАНК МИХАЙЛОВСЬКИЙ», «БАНК АВАНГАРД», «БАНК ПОРТАЛ», «Інвестиційно-Трастовий Банк» і «БАНК ГЕФЕСТ», а також Розрахунковий центр з обслуговування договорів на фінансових ринках придбав статус банку, отримавши банківську ліцензію на право надання банківських послуг.

Протягом минулого року 4 банки змінили назви: «СВЕДБАНК» тепер називається «ОМЕГА БАНК», «ДІАПАЗОН-МАКСИМУМ БАНК» – «ВЕРНУМ БАНК», «ТММ-БАНК» – «ФІНАНС БАНК» та «ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РАЦІОНАЛЬНОГО ФІНАНСУВАННЯ» – «КСГ БАНК».

Поряд з цим, НБУ щорічно перерозподіляє банки по групах для здійснення порівняльного аналізу діяльності банків та розподілу наглядових функцій і обов'язків між центральним апаратом і територіальними управліннями регулятора. Головним критерієм розподілу виступає розмір активів, які в 2014 році у першій та другій групах в порівнянні з 2013 роком зросли на 1 млрд. грн. Так, до першої групи належать банки, чії активи перевищують 21 млрд. грн., а до другої групи – банки, чії активи перевищують 6 млрд. грн. Граничні межі в третій і четвертій групах залишилися без змін, тобто до третьої групи належать банки, чії активи перевищують 3 млрд. грн., а до четвертої групи – банки, чії активи менше 3 млрд. грн.

За результатами діяльності банків в 2013 році і перерозподілу банків по групах, в першій групі трійка лідерів залишилася без змін – «ПРИВАТБАНК», «ОЦАДБАНК» і «УКРЕКСІМБАНК». Варто згадати про позитивні зрушення, оскільки «ДЕЛЬТА БАНК» з 8 позиції в 2013 році піднявся до четвертої, «СБЕРБАНК РОСІЇ» піднявся з 13 на 9 позицію, на одну позицію піднялися «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК» та «НАДРА БАНК», однак по одній позиції втратили «РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ», «ПРОМІНВЕСТБАНК» і «УКРСОЦБАНК UNICREDIT-BANK». «ВТБ БАНК» опустився з 7 на 12 позицію, «УКРСИББАНК» – з 11 на 13 позицію, а решта «АЛЬФА-БАНК», «ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ» і «УКРГАЗБАНК» зберегли свої позиції – вони, відповідно, на 10-ій, 14-ій і 15-ій.

Перехід банку у вищу групу є важливим кроком у його розвитку. До групи великих банків з групи середніх банків приєдналися: «ФІДОБАНК», «ЗЛАТОБАНК», «ПІВДЕНКОМБАНК», «ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ» і «УКРІНБАНК». До групи середніх банків з групи невеликих перемістилися: «РЕАЛ-БАНК», «АКТИВ-БАНК», «БАНК РОСІЙСЬКИЙ СТАНДАРТ», «ЕКСПОБАНК», «БАНК НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ» і «ФІНБАНК». Слід відзначити стрімке зростання активів «РЕАЛ-БАНКу», який за рік піднявся зі 103 позиції на 44, і «ФІДОБАНКу», що зайняв 22 позицію в загальному рейтингу банків за активами (це рік тому банк займав 53 позицію). «ЕКСПОБАНК» і «БАНК НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ» піднялися в загальному рейтингу банків за активами, відповідно, на 17 і 12 позицій.

3 групи великих до групи середніх вибули 2 банки: «ПРАВЕКС -БАНК» та «БАНК ¾», а до групи невеликих банків – «КРЕДИТПРОМБАНК», який втратив відразу 76 позицій у загальному рейтингу банків за активами. З групи середніх до групи невеликих перемістилися 4 банки: «ІНДУСТРІАЛБАНК», «МАРФІН БАНК», «ПРЕУС БАНК МКБ» і «ОМЕГА БАНК» («СВЕДБАНК»).

Іванна Жигadlo

Огляд ринку кредитування фізичних осіб у 2013 році

У 2013 році на 14% збільшився загальний обсяг депозитів фізичних та юридичних осіб, що було зумовлено нарощенням вкладів у національній валюті. Приріст депозитної бази банків забезпечений переважно за рахунок збільшення кількості довгострокових вкладів, питома вага яких у загальному обсязі депозитів юридичних та фізичних осіб зросла майже до 42%.

Для банків депозитні кошти є одним з основних джерел ресурсної бази, яка використовується ними для проведення активних операцій, переважно кредитування.

Уже третій рік поспіль банківський сектор України демонструє стабільні показники розвитку: збільшуються обсяги активних операцій банків, зокрема кредитування, поліпшується якість їх кредитного портфеля, зростає капітал банківської системи.

За даними НБУ у 2013 році загальний обсяг кредитів, виданих банками українським позичальникам, виріс на 4,5 мільярда гривень або на 2,4% і становив 192,7 мільярда гривень. При цьому різні напрямки кредитування фізичних осіб - споживче, житлове та позики на авто - демонстрували різну, а іноді і зовсім протилежну динаміку. Приміром, обсяг споживчого кредитування зріс на 7,4% - до 135,65 мільярда гривень. А обсяг іпотеки за той же період скоротився на 9,5% - до 52,36 мільярда гривень.

Розглянемо детальніше основні тенденції кредитування у 2013 році:

◆ найбільш інтенсивно розвивався сегмент споживчого беззаставного кредитування: збільшилася не лише кількість учасників цього ринку, але і кількість кредитних програм усередині кожного з них;

◆ кредити готівкою під заставу нерухомості або авто в середньому по ринку подешевшали на 2,2 - 3,1 процентного пункту в залежності від терміну. Але найбільше подешевшали позики на товари: середні реальні ставки за ними впали за рік на 5 - 9 процентних пунктів, в залежності від терміну кредиту;

◆ середня реальна вартість позик на авто весь рік знижувалася. За даними компанії «Простобанк Консалтинг» середня реальна ставка по кредитах на нові іномарки зменшилася з 17,6 - 20,7% реальних річних до 13,7 - 16,3% реальних річних залежно від терміну. Окрім цього, зросла і кількість кредитних програм;

◆ середні реальні ставки за всіма строками іпотечного кредитування за минулий рік зменшилися, однак доступними кредити не стали: за кредитами на вторинне житло середні реальні ставки опустилися з 22 - 23% річних до 20 - 21% річних. За позиками на нове житло зниження складало 2,5 - 4,5 процентних пункти, так що середні ставки спустилися з 22-23,5% реальних річних до 19-19,5% річних. І якщо за кредитом на рік таку вартість ще можна вважати прийнятною, то при кредитуванні на 20 років переплата становитиме 200 - 400% ціни житла.

Слід відмітити, що у 2013 році обсяги кредитування фізичних осіб зросли вперше за останні 5 років. Даний показник свідчить про зміцнення довіри до вітчизняної банківської системи у посткризовий період.

Наталія Коцюрuba

Девальвація гривні та її наслідки для банків України

На початку 2014 року девальвація національних валют спостерігається не лише в Україні, а й в інших країнах. Про це заявив виконавчий директор Міжнародного Фонду Блейзера Олег Устенко. Саме тому девальвація гривні відповідає загальносвітовим тенденціям і її не слід розглядати лише в контексті України. При цьому центральні банки експортноорієнтованих країн зацікавлені в послабленні своєї грошової одиниці.

Як це вплине на банківську систему України і який рівень девальвації слід очікувати?

Міжнародне рейтингове агентство Standard & Poog's знизило кредитний рейтинг України з «В» до «В-». Раніше зниження рейтингу зафіксували Moody's і Fitch. Слідом за рейтингами країни, були погіршені оцінки більшості українських банків, а також погіршений прогноз по банківській системі у цілому. Якість банківських активів у 2013 році, в порівнянні з 2012 роком, покращилася, однак, залишається ще дуже низькою. Так, за підрахунками Fitch у загальному кредитному портфелі українських банків частка прострочення (90 днів і більше) становить 19%. Крім цього ще 25% – це портфель реструктурованих кредитів. Таким чином, проблемних активів у системі 44% (проти 50% у 2012 році).

Ще більшою проблемою для фінансової системи може стати здешевлення гривні. Передбачають, що девальвація в 7% практично не матиме впливу, проте якщо вона досягне показника в 20%, то це призведе до банкрутства частини портфельів банків. Експерти зазначають, що при курсі у 9,5 гривень за долар більшості фінансових установ потрібно буде рефінансування.

Поведінка вкладників в Україні дуже чутлива до валютного курсу, будь-яка зміна курсу може істотно знизити кількість депозитних вкладів у банківській системі, попереджають у Fitch.

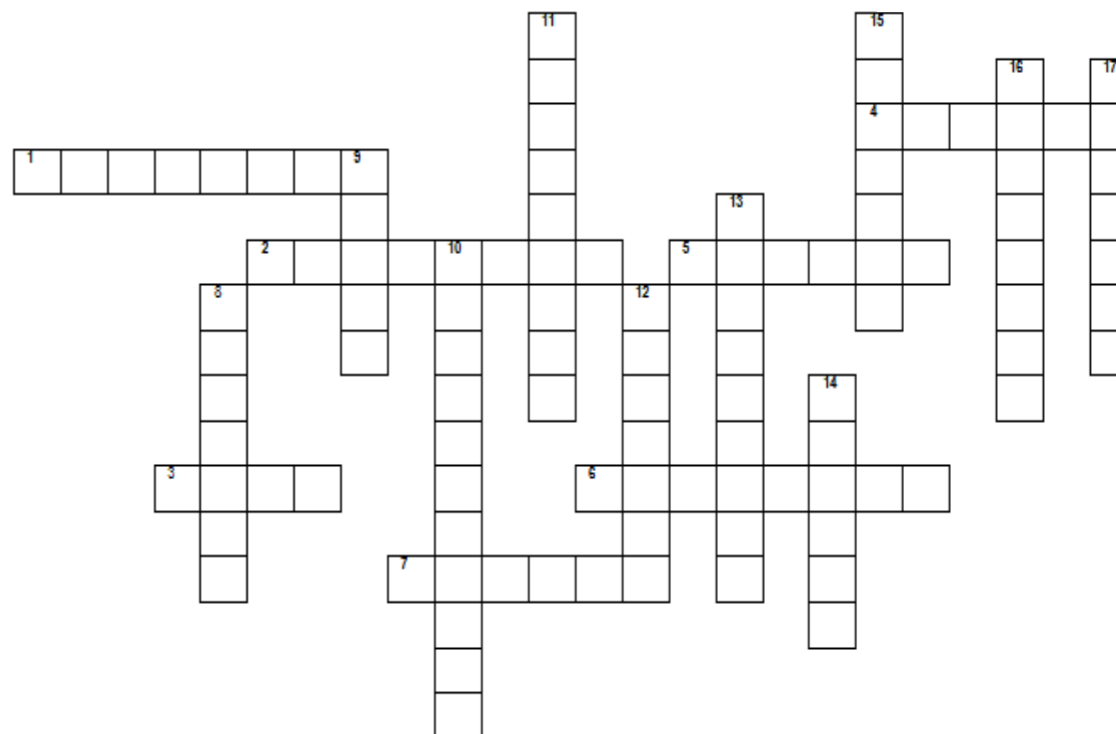
Проте збереження курсу гривні на теперішньому рівні також веде до проблем. Банкіри запевняють, що Україні необхідний перехід до гнучкого валютного режиму. Для поліпшення ситуації фінансові установи повинні швидше списувати проблемні активи і проводити валютну диверсифікацію портфельів, але даний процес, через відсутність ринку неясних активів, проходить дуже повільно.

Наталія Коцюрuba

КРОСВОРД

По горизонталі

1. В якому місяці 1992 року рубль і купон були виведені з обігу?
2. Особа, яка здійснила внесок.
3. Розмінна монета, рівна сотій частці долара.
4. Розрахункова операція, за допомогою якої банк за дорученням свого клієнта і на підставі розрахункових документів одержує належні йому грошові суми з наступним зарахуванням цих сум на рахунки клієнта.
5. Національна валюта України.
6. Юридична чи фізична особа, яка постійно зареєстрована або проживає у даній країні.
7. Грошова одиниця країни, яка діє у даній державі.

По вертикалі

8. Форма оформлення комерційного кредиту, який надається в товарній формі продавцями покупцям у вигляді відстрочки сплати боргу за поставлені товари, виконані роботи, надані послуги.
9. Одна з основних резервних валют світу.
10. Укрупнення грошової одиниці без зміни її найменування, що проводиться з метою забезпечення грошовою обороту і надання більшої повноцінності грошам.
11. Розрахунковий документ, який містить доручення банку платника банку одержувача оплатити товар (послуги) лише при виконанні одержувачем умов, вказаних в документі.
12. Застава нерухомого майна, переважно землі і будівель, для одержання позички.
13. Так називали тогочасних банкірів у Стародавній Греції.
14. Кошти й матеріальні цінності, що надаються кредитором у користування позичальнику на визначений строк та під відсоток.
15. Безготівкові розрахунки між країнами, компаніями, підприємствами за поставлені, продані одна одній товари, цінні папери надані послуги, здійснювані шляхом взаємного заліку, з умов балансу платежів.
16. Електронний програмно-технічний комплекс винайдений у 1967 році, що став невід'ємною частиною кожної банківської установи.
17. Плата, яку одержує банк за надання певних банківських послуг (операцій).

Копійка гривню береже або як навчитися заощаджувати

Ощадливий сьогодні – заможний завтра! За таким принципом живе більша частина людства, проте українці лише переймають закордонний досвід. З кожним роком все більше людей починає відкладати «на чорний день», але це потрібно робити грамотно, адже суть економії полягає у збереженні звичайного життя та комфорту. Тому виникає питання: «Як правильно заощаджувати? Скільки? Як зробити так, щоб гроші на тебе працювали?».

Отож як потрібно правильно заощаджувати? Для початку, слід дотримуватися декількох простих правил:

- ♦ Відмовтеся від імпульсивних покупок. Перед тим як купувати дорогу річ, подумайте, чи вона вам справді необхідна.
- ♦ Не купуйте широко розрекламовані товари й послуги. Реклама завжди включена в ціну. Купуйте за рекомендацією друзів, колег, які дійсно користувалися товарами та послугами, які вас цікавлять.
- ♦ Ведіть фінансовий облік і фінансове планування. Записуйте щодня, на що пішли гроші й звідки прийшли, а також на що, коли й скільки ви збираєтеся їх витратити. Фінансовий облік дисциплінує. Часом, Ви можете відмовитися від необдуманого покупки.

Багато речей можна купити через Інтернет набагато дешевше, ніж вони коштують у звичайних магазинах.

Не беріть товари й послуги в кредит. Єдиний виняток з цього правила - випадок, коли купується товар або послуга, яка буде приносити вам дохід. У цьому випадку треба грамотно розрахувати свою вигоду: дохід має перевищувати оплату відсотків по кредиту.

Купуйте фінансові журнали і газети. Завжди шукайте можливість отримати нові й корисні фінансові знання, під-

вищити свою фінансову грамотність. Будьте в курсі ситуації у вашій країні та світі, читайте важливу аналітичну інформацію (тенденції зміни кредитних і депозитних ставок, рівня цін та інфляції і т.д.).

♦ Не давайте грошей в борг. Це можливо лише в тому випадку, коли Ви на 100% готові розпрощатися зі своїми коштами.

♦ Відкладайте частину грошей на довгострокові цілі. «Скільки відкладати?»

На думку економіста, Роберта Кійосаки, потрібно відкладати 10% свого капіталу. Це один з можливих варіантів, хоча на практиці краще застосовувати 10-30% - це дозволить заощадити певну суму і не обтяжить Ваш бюджет.

Відкладати потрібно завжди на певну ціль, а саме довгострокову ціль. Ніколи не збираєте просто так «на чорний день». Гроші повинні працювати на Вас, а не навпаки.

«Куди ж вкладати?» Банківські депозити (вклади) є одним із найпоширеніших інструментів заощаджень.

Депозити також бувають різними (строкові чи до запитання, у гривні чи у валюті, мультивалютні, металеві, гібридні тощо), тому потрібно визначитися, який Вам найбіль-

ше підходить та укласти угоду з банком.

Альтернативою банківським депозитам є вкладення коштів у небанківські фінансові установи – страхові компанії, пенсійні фонди, інвестиційні компанії, кредитні спілки, вклади в нерухомість тощо.

Хоч вкладення коштів на депозити в небанківські фінансові установи може бути більш прибутковим у порівнянні з банківськими депозитами, але і більш ризиковими.

Отже, заощадження повинні підвищувати якість вашого життя, а не знижувати його. Пам'ятайте, гроші повинні працювати, а вже з використанням якого фінансового інструменту - залежить від мети, яку Ви хочете досягти. Успіхів Вам!

Ольга Міщанин

Припинення валютних війн

Очікується, що валютні війни, які відбуваються в світі останні чотири роки, у 2014 році поступово припиняться, адже світова економіка починає оговтуватися від довгого кризового періоду. Глобальні змагання в області девальвації валют стають менш актуальними.

Розв'язуючи валютні війни, центральні банки країн намагалися підтримати свою економіку під час кризи. Відбувалося ослаблення курсів національних грошових одиниць, що призводило до стимулювання експорту і провокувало подорожчання імпорту. Так уряди підтримували національних виробників і захищали свої країни від ввезення товарів, обходячись без введення мита та інших обмежень, що вимагають схвалення СОТ.

Протягом останніх чотирьох років багато країн проводило валютні бої. Наприклад, для ослаблення ієни Японія практикує масовані грошові вливання, а Швейцарія, щоб не допустити надмірного зміцнення франка, зважилася на відчайдушний крок – прив'язала курс локальної валюти до євро. Однак, найбільше політику валютного знецінення проводять США. З 2008 року Федеральна резервна система регулярно вливає в економіку мільярди дешевих грошей (цей проект отримав назву кількісного пом'якшення – Quantitative easing – QE). Загальний обсяг доларової маси, викинутої ФРС на ринок за 2010-2013 рр. перевищив \$3,66 трлн. Таке постійне збільшення кількості доларів в обороті послаблює їх курс, зміцнює позиції експортерів і сприятливо впливає на торговельний і платіжний баланс країни. Нарешті, це знецінює зовнішній борг США, який досяг 73% ВВП (близько 13 трлн.дол.США у 2013 році) – максимуму за всю історію країни. Наприкінці минулого року ФРС вже оголосила про скорочення програми кількісного пом'якшення на \$10 млрд. щомісяця. Проте друк доларів у великих обсягах продовжиться.

Що стосується євро, то за одинадцять місяців 2013 року курс єдиної валюти вже виріс на 6,8% щодо інших валют розвинених країн (для порівняння: за цей період долар виріс на 4%, а ієна впала на 13%). За оцінками аналітиків Goldman Sachs, євро буде залишатися лідером зростання до того часу, поки таке подорожчання валюти не змусить ЄЦБ вдатися до крайніх заходів і запустити власну програму кількісного пом'якшення.

Китайський юань ввійшов до десятки найбільш використовуваних у торгівлі валют. За даними служби банківських послуг SWIFT, частка торгових операцій в юанях на світовому ринку збільшилася з 1,89% в січні 2012 року до 8,66% в жовтні 2013 року, тоді як частка євро скоротилася до 6,64%. Тепер китайська валюта в загальному обсязі таких операцій у світі поступається тільки долару США (його частка перевищує 81%).

За прогнозами аналітиків Forex Club до п'ятірки валют, які можуть найбільше знецінитися в 2014 році, увійдуть канадський долар, японська єна, швейцарський франк, російський рубль і українська гривня.

Варто зазначити, що Міжнародне рейтингове агентство Fitch Ratings прогнозує девальвацію курсу гривні до 9 грн./долар США до кінця 2014 року. В агентстві Standard & Poor's вважають, що долар в Україні у 2014 році подорожчає до 9,5 грн./долар США.

Ольга Міщанин

12 листопада 2013 року Студентським науковим гуртком кафедри банківської справи «Банківський аналітик» було проведено круглий стіл на тему: «Суть та ефективність систем дистанційного банківського обслуговування»

На круглому столі були присутні викладачі кафедри банківської справи, студенти факультету банківського бізнесу та студенти коледжу Чортківського інституту підприємництва та бізнесу. Учасники студентського наукового гуртка «Банківський аналітик» Олександр Рудий, Анастасія Шкатула та Іван Шматко виступили із ґрунтовними доповідями по темі круглого столу.

Першим виступив Олександр Рудий, студент групи ФБС-31, на тему: «Теоретичні аспекти дистанційного банківського обслуговування клієнтів». Доповідач навів загальний термін аналізованого поняття та детально розповів про кожний його різновид у порівнянні переваг та недоліків, а саме телефонного банкінгу, відео-банкінгу, РС-банкінгу (система «Клієнт-Банк») та Інтернет-банкінгу.

Анастасія Шкатула, студентка групи ФБС-43, виділила такі проблеми розвитку системи дистанційного банківського обслуговування в Україні: менталітет населення, наявність шахрайських схем у цій сфері, недосконалість відповідних законодавчих актів. Також було запропоновано ряд заходів для організації системи дистанційного обслуговування фінансовими установами та підвищення довіри клієнтів до даного виду банківських продуктів.

Наступним виступив студент ФБС-44 Іван Шматко з доповіддю про дистанційний банкінг у світовій практиці, зазначивши, що, наприклад, у банках США активніше впроваджують дистанційну форму обслуговування клієнтів, оскільки керуються вподобаннями клієнтів. Було проведено соціологічні опитування, які виявили, що з 100% опитаних 79% вважає, що дистанційна форма обслуговування дає можливість користуватися банківськими послугами у будь-який час, 71% погоджується, що дистанційна форма обслуговування економить час.

Заслухавши представлені доповіді, члени гуртка та всі присутні взяли активну участь в обговоренні ефективності систем дистанційного банківського обслуговування, зосередивши увагу на проблемних питаннях його розвитку в Україні. Підбиваючи підсумки обговорення по темі круглого столу, Голова студентського наукового гуртка Юлія Якименко, зазначила, що беззаперечним є факт переходу дистанційного банківського обслуговування з допоміжних послуг в основні. Також висловила подяку доповідачам за змістовні доповіді та всім присутнім за активну участь у дискусії.

Тетяна Палешник

Фінансова грамотність серед населення України

Фінансова грамотність є важливим чинником забезпечення добробуту людей через управління їх грошовими ресурсами, тому такий вид знань потрібний людині у будь-якому віці. Більшість молодих людей, в тому числі школярі, фінансово залежні від батьків і мають низький рівень заощаджень, а тому перед суспільством постає завдання надати відповідні базові знання та закласти навички обачливої фінансової поведінки.

Відтак, 7 листопада 2013 року на факультеті банківського бізнесу Тернопільського національного економічного університету в рамках оголошеного Національним банком України тижня фінансової грамотності відбулася зустріч із школярами.

Гуртківці, а саме Марина Варга, Ольга Міщанин та Олександр Огороднічук, підготували змістовні доповіді. Зокрема, Марина Варга, студентка групи ФБС – 33, розповіла про особливості сімейного бюджету, навівши визначення даного поняття, і поряд з цим визначила, що номінальний дохід родини не показує реальний рівень добробуту, тому використовують такий показник як реальні доходи сім'ї. Також було вирішене питання щодо управління бюджетом через такі етапи його складання: постановка цілей, складання, ведення та аналіз бюджету.

З доповіддю на тему «Запозичення – це позиція, стратегія та питання довіри» виступила студентка групи ФБС – 44 Ольга Міщанин, яка зазначила, що у 2012 році найкращу динаміку зростання доходів на одну особу показали Луганська, Донецька та Кіровоградська області, навела декілька правил заощадження: не купляти широко розрекламовані товари і послуги, не брати товари і послуги в кредит та інші. Також виділила основні фінансові інструменти для заощадження, а саме банківський депозит, зазначила документи, які необхідні для його відкриття та процентні ставки за депозитами у різних валютах.

Про інвестиції, ринки капіталів та колективне інвестування доповідав студент групи ФБС – 31 Олександр Огороднічук, який відмітив особливості функціонування фінансового ринку, що поділяється на ринок грошей, ринок капіталів й фондовий ринок. Доповідач розповів про вигоду, яку можуть отримати інвестори від купівлі акцій, а також зазначив актуальність використання світової мережі Інтернет, за допомогою якої можна здійснювати операції на фондовому ринку.

Завдяки заходу, проведеного на факультеті банківського бізнесу, школярі отримали базові фінансові знання, корисну інформацію відносно фінансової безпеки та освоїли необхідні навички фінансового планування.

Іванна Жигadlo

Як вберегти свою кредитну картку?

Останнім часом все більш популярними стають покупки через Інтернет-магазини. І тут немає нічого дивного – це модно, вигідно і зручно. Товари легко вибрати, замовляти і оплачувати. Їх доставляють нам прямо в офіс або додому. І все це за менші гроші, ніж, якби ми купували їх в магазині!

Тільки на відміну від покупок, де ми розраховуємося реальними грошима, в Інтернеті ми оплачуємо покупку за допомогою електронних грошей або за допомогою кредитної карти, яка, за словами банкірів, є безпечним інструментом. Але не завжди безпека «пластикових грошей» залежить лише виключно від нас – власників. Про те, як купувати в Інтернеті і вберегти свою кредитку від шахраїв Ви детальніше можете ознайомитися в даній статті.

Особливості електронних грошей дозволяють здійснювати декілька видів шахрайства. Найбільш простим є крадіжка самої карти, коли нею можуть скористатися без знання і згоди її власника. Відомі випадки, коли на вкрадені документи створювалася кредитна карта або ж висилалася її дублікат на іншу подану шахраєм адресу.

Але найбільш частим видом шахрайства, пов'язаним з кредитними картами, є такі, при яких фізичною картою можуть і не користуватися. У таких випадках сама карта може бути у власника, і він ніколи і нікому її не показував, але шахраї здійснюють транзакцію, використовуючи номер картки, наприклад через покупку в Інтернеті.

Гарантія транзакцій перших кредиток забезпечувалася зв'язуванням її номера (викорбаного на карті та / або, записаного в магнітчному поясі) з ім'ям і прізвищем власника, а також підписом від руки на зворотній стороні карти. Система верифікації під час транзакції вимагала від продавця підтвердження підписів, а також основних даних покупця. При дистанційних транзакціях були необхідні додаткові дані, такі як ім'я та прізвище споживача, номер картки, дата її видачі, термін користування.

Більший рівень безпеки пропонують платіжні картки з чіпом. Дані картки значно безпечніші, ніж картки із магнітного смугою та мають вищий ступінь захисту.

З розвитком дистанційних оплат без фізичної участі карти, була введена чергова гарантія у вигляді додаткового коду CVV2/CVC2.

CVV (Card Verification Value) - контрольний номер, що складається з трьох цифр, який надрукований на зворотній стороні кредитної карти. Верифікація коду CVV2/CVC2 є загальнообов'язковим стандартом у світі, зазвичай, він надрукований у верхньому правому куті спеціальної смуги для підпису (CVV надрукований не на всіх картах, деякі банки своїм клієнтам висилають його поштою). Введення номера допомагає переконатися, що карта використовується справжнім власником. Однак і додатковий код CVV2/CVC2 не став достатньою гарантією.

У протидію цьому, фінансові застосовують дві основні стратегії: перша – це введення додаткових методів ідентифікації та верифікації власника карти, яка повинна виключити зловмисників, друга – це виключити змогу доступу до ресурсів, через свого роду «дематеріалізацію» кредитки.

Перша стратегія принесла додаткові системи гарантій, пропонувані через операторів найпопулярніших платіжних карт (системи «Verified by Visa», «MasterCard SecureCode»), друга – створенням, так званих, віртуальних карток.

Віртуальні карти призначені для оплати товарів і послуг в Інтернеті. Вони є більш безпечним засобом платежу, ніж пластикові карти, оскільки метод розрахунку вберегає номер основної картки клієнта від того, щоб він не став відомим третім особам. Віртуальні платіжні карти – це аналог звичних платіжних карт, але без реального фізичного носія, тобто вона існує тільки в електронному вигляді. По суті, подібна карта має ті ж реквізити, що і пластика: номер карти, дані

про клієнта, термін дії.

У використанні віртуальних карток оплати є і деякі недоліки. Ви не зможете розплатитися нею за бронювання номера в готелі, оренду автомобіля, навіть якщо здійснили замовлення через Інтернет. Також не можна проводити оплату в звичайних магазинах і знімати гроші через банкомати.

Незважаючи на деякі переваги віртуальних карт, все ж вони поступаються по функціональності традиційним картам. У зв'язку з цим міжнародною асоціацією Visa була запропонована система 3-D Secure, яка спрощує обслуговування карткових транзакцій через інтернет з одночасним підвищенням безпеки проведення транзакцій. Технологія 3-D Secure охоплює всі карти системи Visa, а також більшість карт системи MasterCard. Інтернет-магазини, які готові до обслуговування карток у системі 3-D Secure, відзначені знаками Verified by Visa або MasterCard SecureCode.

Посилити безпеку кредиток можна за допомогою пакетів страховок. У рамках страхування карти, страховик найчастіше переймає відповідальність за всі транзакції, виконані в певному часі.

Пакети страховок, пов'язані з втратою карти пропонують уже більшість банків, єдиним завданням клієнта є всього лише обрання найбільш вигідної пропозиції. Застрахувавши карту можна уникнути багатьох проблем у разі її втрати.

Кожен, хто втратив карту або став жертвою шахраїв чи крадіжки, повинен негайно повідомити про це в банк, після чого останній повинен її заблокувати і вислати власникові нову карту. При оформленні нової карти слід перевірити, чи не була змінена кореспондентська адреса її власника. Якщо Вами була помічена транзакція, яку ви не здійснювали, терміново зв'яжіться з банком і повідомте деталі операції. Якщо вона не була проведена за ініціативою банку, слід негайно заблокувати карту і написати претензійну заяву в банк. Служба безпеки банку зверить підписи на чеках, які при оплаті по карті залишаються в місці продажу, з підписом реального власника карти. Якщо буде встановлено, що картою дійсно користувався не її власник, суми будуть повернуті клієнту.

Фахівці також рекомендують користуватися системою SMS-інформування про операції по карті. Зазвичай ці послуги надаються безкоштовно або за дуже невеликі гроші, а перевага їх очевидна: в реальному часі ми можемо спостерігати за всіма діями, які вчиняються за допомогою кредитки. А вже обачності ніколи не буває занадто багато. Ніякі гарантії системи безпеки та ідентифікації не здадуть іспит, якщо власник картки не буде дотримуватися елементарних принципів безпеки. Не слід повідомляти номер картки по телефону, факсом або електронною поштою незнайомим або маловідомим компаніям. У багатьох системах авторизації (у яких не потрібно фізичної присутності картки) існують дані, що дозволяють здійснювати транзакції. Здійснювати покупки в Інтернеті потрібно виключно з відомих і перевірених джерел, що гарантують безпеку даних. При оплаті картою в традиційних магазинах не можна втрачати її з виду. Короточасна втрата карти з поля зору її власника може бути використана через несумлінного продавця, касира, офіціанта для копіювання її магнітного пояса. Віддавайте перевагу банкоматам, розташованим в освітлених і охоронюваних приміщеннях. Перед тим як вставити карту, потрібно оглянути банкомат, чи немає на ньому додаткових пристроїв. Якщо він чимось відрізняється від тих, якими Вам доводилося користуватися раніше, краще утриматися від операції.

Хоча безпека грошей не завжди залежить від нас, все ж левова частка таких випадків характеризується недбалістю їх власників, тому, дотримуючись елементарних правил безпеки, ми можемо вберегти наші кредитки від шахрайських транзакцій.

Будьте уважні і обережні!

Юлія Якименко